

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA

L. A. GEELHOEDA,

predstavljeni 24. novembra 2005¹

I – Dejansko stanje

1. Sodišče je s sodbo z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji² razglasilo, da Republika Francija ni izpolnila obveznosti, ki bi jih morala v skladu s členom 9, prvi odstavek, točka b, členom 3(3) in členom 7 Direktive Sveta št. 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako³ (v nadaljevanju: Direktiva ali Direktiva 85/374) s tem, da:

— je v člen 1386-2 francoskega civilnega zakonika vključila škodo, manjšo od 500 EUR;

— je v členu 1386-7, prvi odstavek, istega zakonika določila, da dobavitelj proizvoda z napako odgovarja v vseh primerih in enako kot proizvajalec;

— je v členu 1386-12, drugi odstavek, istega zakonika določila, da mora proizvajalec za to, da bi se lahko skliceval na razloge za oprostitev odgovornosti iz člena 7(d) in (e) Direktive, dokazati, da je ukrenil vse potrebno za preprečitev posledic proizvoda z napako.

2. Ker je Komisija presodila, da Francoska republika ni sprejela ukrepov, potrebnih za usklajitev z zgoraj navedeno sodbo v zadevi Komisija proti Franciji, ji je na podlagi člena 228 ES poslala pisni opomin.

3. Na ta pisni opomin so se francoski organi odzvali z dopisom z dne 27. junija 2003. V odgovoru so navedli predvidene spremembe civilnega zakonika, s katerimi naj bi odpravili očitano neizpolnitev, in pripomnili, da je treba za te spremembe izvesti še parlamentarni postopek.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — C-52/00, Recueil, str. I-3827.

3 — UL L 210, str. 29.

4. Komisija je 11. julija 2003 na Francosko republiko nasloвила obrazloženo mnenje, v katerem jo je pozvala, naj v dveh mesecih zagotovi izvršitev zgoraj navedene sodbe v zadevi Komisija proti Franciji.

sicer šteto od dneva razglasitve sodbe v tej zadevi do dneva izvršitve sodbe Komisija proti Franciji. Komisija je zahtevala tudi, naj se Francoski republiko naloži plačilo stroškov postopka.

5. Francoski organi so na to obrazloženo mnenje odgovorili z dopisom z dne 9. septembra 2003, s katerim so Komisijo obvestili, da je predlog zakonodajnih sprememb v pripravi, in hkrati obžalovali, da na tej stopnji ne morejo spreminjati datumov parlamentarnega urnika.

8. Francoska vlada je v odgovoru na tožbo priznala, da še ni izvršila zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji. Omejila se je na izpodbijanje zneska denarne kazni, ki ga je predlagala Komisija, z utemeljitvijo, da je previsoka.

6. Ker Francoska republika še vedno ni izvršila zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji, je Komisija 14. aprila 2004 vložila to tožbo.

II – Potek postopka

7. Glede na začetno besedilo tožbe je Komisija predlagala Sodišču, naj po eni strani ugotovi, da Francoska republika z nesprejetjem ukrepov, potrebnih za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji glede nepravilnega prenosa Direktive, ni izpolnila obveznosti na podlagi člena 228(1) Pogodbe ES, in po drugi strani naloži Francoski republiko, da Komisiji na račun „lastna sredstva Evropske skupnosti“ plača denarno kazen 137.150 EUR za vsak dan zamude pri izvršitvi sodbe Komisija proti Franciji, in

9. V dupliki je francoska vlada izjavila, da je začela postopek izvrševanja zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji že v letu njenega izreka in da je Komisijo obveščala o težavah, s katerimi se je srečevala in ki so bile v glavnem povezane z njeno prvotno namero, da v isto besedilo prenese Direktivo 85/374 in Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta št. 1999/44/ES z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij⁴. Po drugi strani pa bi bila po sprejetju odločitve o ločenem prenosu zgoraj navedena sodba Komisija proti Franciji hitro izvršena.

4 — UL L 171, str. 12.

10. V prilogi k dupliki je francoska vlada citirala člen 29 zakona št. 2004-1343 z dne 9. decembra 2004 o poenostavitvi prava⁵ (v nadaljevanju „zakon iz leta 2004“), ki določa:

varnost proizvoda pod enakimi pogoji kot proizvajalec le, če ta ni znan.⁴

„I – Civilni zakonik se spremeni:

3. Člen 1386-12, drugi odstavek, se črta.

1. Člen 1386-2 določa:

„Člen 1386-2 – Določbe tega naslova se uporabljajo za povrnitev škode, ki je posledica poškodovanja oseb. Uporabljajo se tudi za povrnitev škode, ki je višja od zneska, določenega z uredbo, in ki je posledica poškodovanja stvari, ki ni sam proizvod z napako.“

II – Določbe v oddelku I se uporabljajo za proizvode, ki so dani v promet po začetku veljavnosti zakona št. 98-389 z dne 19. maja 1998 o odgovornosti za proizvode z napako, tudi če so predmet pogodbe, sklenjene pred tem datumom. Vendar pa se ne uporabljajo za spore, v katerih je bila izdana pravno-močna sodna odločba do datuma objave tega zakona.

[...]“

2. Člen 1386-7, prvi odstavek, določa:

„Prodajalec, najemodajalec, razen dajalca lizinga ali najemodajalca, ki je izenačen z lizingodajalcem, ali kateri koli drug poklicni dobavitelj je odgovoren za pomanjkljivo

11. Po vložitvi duplike je francoska vlada Komisiji tudi poslala obvestilo, ki mu je bil priložen prepis uredbe št. 2015-113 z dne 11. februarja 2005, sprejete za izvajanje člena 1386-2 civilnega zakonika⁶ (v nadaljevanju: uredba iz leta 2005), katere člen 1 določa, da se „znesek iz člena 1386-2 civilnega zakonika določi na 500 eurov“.

5 — JORF z dne 10. decembra 2004, str. 20857.

6 — JORF z dne 12 februarja 2005.

12. Na poziv francoske vlade, naj Komisija preuči možnost odstopa od zahtev glede na spremembe, sprejete z zakonom iz leta 2004 in uredbe iz leta 2005, jo je Komisija obvestila – in z dopisom z dne 15. aprila 2005 Sodišče – da bo delno odstopila od tožbe, ko bo potekala obravnava te zadeve.

13. Ker zakon iz leta 2004 in uredba iz leta 2005 še vedno nista zagotovila popolne izvršitve sodbe v zadevi Komisija proti Franciji, je nameravala Komisija vztrajati pri tožbi ter pri tem zožiti obseg ugotovitev, ki jih predlaga v vlogi, in zmanjšati predlagani znesek denarne kazni. Komisija je namreč menila, da sta od treh kršitev, ki so obravnavane v omenjeni sodbi Komisija proti Franciji, dve prenehali obstajati in da tretja obstaja le še delno, saj se je število primerov, ko je za proizvod z napako namesto proizvajalca odgovoren dobavitelj, zelo zmanjšalo.

14. V teh okoliščinah je Komisija zožila obseg ugotovitev iz točke 1 predlogov iz tožbe, ki je zdaj tak: „Francoska republika s tem, da ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe Sodišča Evropskih skupnosti z dne 15. aprila 2002 v zadevi C-52/00 glede nepravilnega prenosa Direktive 85/374, in zlasti s tem, da še vedno šteje, da dobavitelj proizvoda z napako odgovarja enako kot proizvajalec, če tega ni mogoče identificirati, čeprav je dobavitelj oškodovanca v razumnem roku obvestil o tem, kdo mu je dobavil

proizvod, ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES.“

15. Kar zadeva znesek denarne kazni, ki jo mora plačati Francoska republika, je Komisija navedla, da se ji glede na nove okoliščine zdi primerno zmanjšati koeficient resnosti kršitve z 10 od 20, kot je sprva predlagala, na 1 od 20. Rezultat tega je znesek 13.715 EUR.

16. Komisija vztraja pri zahtevku, da se Francoski republikli naložijo stroški postopka.

III – Pravni okvir

17. V preostalem sporu gre samo za vprašanje, ali je določba člena 1386-7, prvi odstavek, civilnega zakonika, kakor je bil spremenjen s členom 29 zakona iz leta 2004, v skladu s členom 3(3) Direktive.

18. Člen 1386-7, prvi odstavek, civilnega zakonika zdaj določa:

„Prodajalec, najemodajalec, razen lizingodajalca ali najemodajalca, ki je izenačen z lizingodajalcem, ali kateri koli drug poklicni dobavitelj je odgovoren za pomanjkljivo varnost proizvoda pod enakimi pogoji kot proizvajalec le, če ta ni znan.“

19. Člen 3(3) Direktive določa:

„Če proizvajalca proizvoda ni mogoče identificirati, se vsak dobavitelj proizvoda šteje za proizvajalca, razen če v razumnem času obvesti oškodovanca o identiteti proizvajalca ali osebe, ki mu je proizvod dobavila. Enako velja za uvožen proizvod, kadar na njem ni navedene identitete uvoznika v smislu odstavka 2, četudi je ime proizvajalca navedeno.“

IV – Trditve strank

20. Med pisnim postopkom do vključno duplike so se razprave med strankama osredotočile na način izračuna zneska denarne kazni, ki jo je zahtevala Komisija.

Francoska vlada je načeloma priznala, da še ni izvršila zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji.

21. Delni odstop Komisije od tožbe, ki ga je napovedala že v dopisu z dne 15. aprila 2005 in potrdila na obravnavi z dne 11. oktobra 2005, je bistveno spremenil vsebino spora. Ta vsebina je zdaj omejena na vprašanji, ali je člen 1386-7, prvi odstavek, francoskega civilnega zakonika, kakor je bil spremenjen z zakonom iz leta 2004⁷, v skladu s členom 3(3) Direktive, in ali je ob morebitnem nikalnem odgovoru denarna kazen, ki jo zdaj zahteva Komisija, primerna.

22. Komisija je razložila, da do poteka roka, določenega v obrazloženem mnenju, torej 11. septembra 2003, Francoska republika ni sprejela nobenega ukrepa za izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji. Na podlagi sodne prakse Sodišča bi Komisija lahko ugotovila neizpolnitev obveznosti zagotoviti popolno izvršitev imenovane sodbe. Vseeno pa se je v interesu razumnosti in učinkovitost odločila za zožitev predmeta tožbe tako, da je upoštevala sprejete zakonodajne ukrepe Francoske republike. Taka zožitev predmeta tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti je glede na ustaljeno sodno prakso pri izvajanju člena 226 ES dopustna, če predmet spora ni niti razširjen niti spremenjen.

⁷ — Naveden v točki 10.

23. Na podlagi poglobljene analize sprememb, ki jih je francoski zakonodajalec uvedel v nacionalno zakonodajo, je Komisija sklenila, da sta prvi in tretji del tožbe postala brezpredmetna. Prenos člena 3(3) Direktive pa je še vedno pomanjkljiv. Zato se je odločila vztrajati pri tožbi, zlasti ker Francoska republika še ni v celoti izvršila sodbe glede drugega očitka, ki ga je Sodišče obravnavalo v zgoraj navedeni zadevi Komisija proti Franciji. Glede na to je Komisija še poudarila, da v tem primeru ne gre za nov očitek, ampak za ostanek enega od prvotnih delov te tožbe.

24. V bistvu Komisija Francoski republiki očita dejstvo, da člen 1386-7 francoskega civilnega zakonika, kakor je bil spremenjen z zakonom iz leta 2004, zaradi ohranjanja odgovornosti dobavitelja tudi v primeru, ko oškodovanca v razumnem roku obvesti o identiteti svojega dobavitelja, ni popolnoma usklajen s členom 3(3) Direktive. Opozarja, da ta zadnja določba Direktive pomeni, da se dobavitelja oprosti njegove odgovornosti, če oškodovanca v razumnem roku obvesti o identiteti proizvajalca ali osebe, ki mu je proizvod dobavila.

25. Kar zadeva predlagano denarno kazen, Komisija pripominja, da je ob upoštevanju zadnjih precejšnjih prizadevanj francoskih organov, s katerimi je večina prvotnih

razlogov za tožbo prenehala, koeficient resnosti kršitve treba zmanjšati z 10 od 20 na 1 od 20, kar ob nespremenjenih drugih parametrih izračuna znaša 13.715 EUR za vsak dan zamude, šteto od razglasitve sodbe Sodišča.

26. Francoska vlada je na obravnavi ponovila svoje stališče, izraženo v dopisu Sodišču z dne 17. maja 2005, po katerem predlog Komisije v resnici pomeni nov očitek, o kateri sama še ni mogla razpravljati.

27. Med postopkom, ki se je končal z zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Franciji, je Komisija očitala Francoski republiki le nepravilen prenos člena 3(3) Direktive, zlasti zato, ker člen 1386-7 civilnega zakonika ne zagotavlja samo podredne odgovornosti dobavitelja, kadar proizvajalec ni znan. V tem smislu se francoska vlada sklicuje na točko 36 zgoraj navedene sodbe kot tudi na točke od 37 do 39 tožbe v zadevi C-52/00 in na točke od 34 do 36 odgovora na tožbo Komisije v tej zadevi.

28. Komisija torej vse do svojega dopisa z dne 15. aprila 2005 ni nikoli očitala francoski vladi tega, kar ji očita zdaj, da bi torej v členu 1386-7 civilnega zakonika morala določiti, da se dobavitelja proizvoda z napako

lahko oprosti odgovornosti ne le, če je v razumnem roku oškodovanca obvestil o identiteti proizvajalca, ampak tudi v primeru, če ga je obvestil o identiteti svojega dobavitelja.

29. Torej, če je Komisija menila, da prenos člena 3(3) Direktive še vedno ni bil pravilen, ker je ohranil odgovornost dobavitelja tudi v primeru, ko ta oškodovanca obvesti o identiteti svojega dobavitelja, bi bila morala sprožiti postopek proti Francoski republiki na podlagi člena 226 ES. V tem postopku je nov očitke nedopusten.

30. V bistvu je francoska vlada podredno znova izrazila stališče, da je bil prenos z zakonom iz leta 2004 pravilen. Pravna narava Direktive ne zahteva dobesednega prevzema izrazov iz nje v nacionalno pravo. Poleg tega se lahko možnost, ki v členu 3(3) Direktive določa, da mora dobavitelj oškodovanca obvestiti, kdo je njegov dobavitelj, uporablja le podredno, kadar proizvajalec ni znan, kar je precej redka okoliščina. Končno pa neposredno ukrepanje proti dobaviteljevemu dobavitelju oškodovancu ne preprečuje, da bi hkrati vložil več tožb, da bi se na primer izognil nevarnosti zavlčevanja. Iz tega je razvidno, da je glede zelenega rezultata Direktive francosko pravo v tej točki v skladu z Direktivo.

31. Poleg tega je francoska vlada poudarila, da je že z dopisom z dne 27. junija 2003 v odgovoru na opomin Komisiji sporočila besedilo predvidene spremembe člena 1386-7 civilnega zakonika, namenjene izvršitvi zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji. V skladu z dolžnostjo lojalnega sodelovanja med institucijami Skupnosti in državami članicami, ki jo določa člen 10 ES, bi Komisija morala francosko vlado obvestiti o ugovorih proti poslanemu besedilu, namesto da je čakala, da to besedilo sprejme francoski parlament.

32. V tem okviru se francoska vlada sklicuje na sodno prakso Sodišča, po kateri je eden od ciljev predhodnega postopka, da zadevni državi članici omogoči kar najhitrejšo in najpopolnejšo uskladitev s pravom Skupnosti. To pomeni, da bi morala Komisija čim prej obvestiti državo članico o ugovorih proti predlogu besedila, namenjenemu prenosu Direktive.

33. Ker Komisija ni poslala ugovora na osnutek besedila, je francoska vlada iz tega lahko sklepala, da je Komisija štela predlog za sprejemljiv. Nato je predlog predložila v sprejetje francoskemu parlamentu.

34. Nazadnje se je francoska vlada sklicevala na pisni odgovor Komisije z dne 5. julija 2005 na vprašanja Sodišča, zlasti glede načina določanja koeficienta, ki se nanaša na trajanje kršitve. Po njenem mnenju bi način, ki ga je določil kolegij komisarjev 2. aprila 2001, moral biti objavljen oziroma bi morale biti države članici v vsakem primeru o njem seznanjene.

V – Presoja

35. Iz vsega tega je razvidno, da v sedanjem stanju spora obstajajo še tri področja, glede katerih med strankama ni soglasja:

- dopustnost preostalega dela očitka Komisije, po katerem Francoska republika še vedno ni pravilno prenesla člena 3(3) Direktive v nacionalno zakonodajo;

- utemeljenost tega očitka;

- in končno vprašanje, ali je Komisija uporabila pravilen način za izračun koeficienta trajanja kršitve.

36. Francoska republika je ugovarjala dopustnosti preostalega dela očitka z dvema trditvama:

- ta delno ohranjeni očitek v resnici pomeni novi očitek, kajti Komisija Sodišču v zadevi C-52/00 ni izrecno predlagala izjave, da bi Francoska republika morala posebej izključiti odgovornost dobavitelja, kadar ta lahko oškodovancu sporoči le ime svojega dobavitelja;

- podredno bi morala Komisija takoj sporočiti francoskim organom, da je bilo besedilo člena 1386-7, kakršno je bilo razvidno iz predloga spremembe zakona, ko je bilo poslano Komisiji – z dopisom z dne 27. junija 2003 – še vedno neprimerno za pravilen prenos Direktive.

37. Ti trditvi se mi ne zdita prepričljivi.

38. Predmet te tožbe je neizvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji v predvidenem času. Prav ta sodba je opredelila in razmejila stvarne obveznosti Francoske republike, kar je sicer jasno razvidno tudi iz

spisa o predhodnem postopku in iz dopisov, izmenjanih med strankami v tej zadevi.

— omogočiti zadevni državi članici, da odpravi morebitno kršitev;

39. Po dopisu z dne 23. februarja 2005, v katerem je francoska vlada poudarila, da je člen 29 zakona iz leta 2004 v zvezi z uredbo iz leta 2005 zagotovil popolno izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji, se je Komisija morala odzvati z analizo in presojo tega podatka. To je pripeljalo do ugotovitve, da je imenovana vlada dejansko izvršila večji del sodbe, ne pa vse sodbe. Ker preostali del še ni izvršen, se je Komisija odločila za nadaljevanje te tožbe.

— omogočiti, da država članica uresniči svojo pravico do obrambe;

— opredeliti predmet spora za postopek pred Sodiščem⁸.

40. Ni sporno, da del člena 3(3) Direktive, katerega popolna izvršitev je še vedno sporna, v celoti spada v okvir tega postopka, kakor je bil opredeljen v opominu in obrazloženem mnenju Komisije. Prišlo je le do zožitve predmeta tega spora. Namesto treh elementov v izreku zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji je zdaj sporen le del drugega elementa tega izreka.

Iz tega je razvidno, da po predhodnem postopku Komisija ne sme več razširiti ali spremeniti predmeta spora. Nasprotno pa ima popolno pravico zožiti predmet spora, saj takšna zožitev ne more škodovati bistvenim postopkovnim jamstvom, namenjenim državam članicam.

41. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča glede uporabe člena 226 ES ima predhodni postopek tri cilje:

42. V okviru uporabe člena 228(2) ES predhodni postopek izpolnjuje podobne naloge kot v postopku iz člena 226 ES. Iz tega je razvidno, da sme Komisija med postopkom pred sodiščem zožiti predmet spora, če ta ostane stvarno enak.

⁸ — Sodba z dne 10. decembra 2002 v zadevi Komisija proti Irski (C-362/01, Recueil, str. I-11433, točke od 16 do 18).

43. V sedanjem primeru je Komisija zožila predmet spora, njegova stvarna vsebina pa je ostala enaka, in sicer pravilna in popolna izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji. Okoliščina, da se zdaj francoska vlada in Komisija ne strinjata glede natančnega obsega obveznosti, ki izhajajo iz člena 3(3) Direktive, tej ugotovitvi ničesar ne odvzema. Vsaka obveznost izvrševanja sodbe Sodišča lahko namreč sproži vprašanja glede njene natančne vsebine. V tem primeru morajo biti te rešene med postopkom iz člena 228 ES. V tem pogledu se sklicujem na nedavno sodbo v neki drugi zadevi Komisija proti Franciji⁹, v kateri je Sodišče moralo na začetku ugotoviti natančne obveznosti Francoske republike, kakršne izhajajo iz ustreznih predpisov Skupnosti, preden je začelo ugotavljati, ali ni Francoska republika popolnoma in pravilno izvršila predhodne sodbe Sodišča z dne 11. junija 1991¹⁰.

44. Poleg tega bi trditve francoske vlade pripeljala do nezadovoljivega, če ne celo paradoksnega izida, s katerim bi delna izvršitev sodbe Sodišča v smislu člena 226 ES za Komisijo pomenila obveznost, da začne nov postopek na podlagi istega člena. Taka posledica bi bila po mojem mnenju zelo nezaželena z vidika ekonomičnosti postopka.

45. V tem kontekstu opozarjam na zgodovinski potek te zadeve. Sodišče je že v sodbi z dne 13. januarja 1993¹¹ moralo ugotoviti, da Francoska republika ni izpolnila obveznosti, ker ni opravila prenosa Direktive v roku, predvidenem v členu 19. Potem je v sodbi z dne 25. aprila 2002¹² ugotovilo, da Francoska republika ni pravilno izvajala Direktive. Sprejetje francoske trditve, ki se mi zdi v bistvu neutemeljena, bi povzročilo možnost četrtega in celo petega postopka v zvezi s prenosom Direktive s strani Francoske republike.

46. Glede na vse to moram nadaljevati s presojo trditve, po kateri so obveznosti držav članic, ki morajo izvršiti sodbo Sodišča zoper sebe v smislu člena 226 ES, razmejene z vsebino očitkov Komisije v tem predhodnem postopku.

47. Ob tej zadnji trditvi je francoska vlada prezrla, da je predmet postopka iz člena 228 ES še vedno določen s prejšnjo sodbo Sodišča. Sedanji postopek ne more imeti drugega predmeta kot neizvršitev ali nepravilno ali nepopolno izvršitev navedene sodbe.

9 — Z dne 12. julija 2005 (C-304/02, ZOdl., str. I-6263).

10 — Komisija proti Franciji (C-64/88, Recueil, str. I-2727).

11 — Komisija proti Franciji (C-293/91, Recueil, str. I-1).

12 — Zgoraj navedena sodba Komisija proti Franciji.

48. Mogoče je namreč predvideti, da se med postopkom iz člena 228 ES lahko postavijo vprašanja o posledicah prejšnje sodbe. Vendar pa taka vprašanja ne zadevajo dopustnosti tožbe, ampak njeno utemeljenost. Zato se bom na to trditev francoske vlade vrnil v nadaljevanju.

49. Nič bolj ni mogoče podpreti trditve francoske vlade o podrednosti.

50. Vprašanje, ali bi Komisija morala obvestiti francoske organe o svojem mnenju, da predvidena različica člena 1386-7 civilnega zakonika pomeni nepopoln prenos člena 3(3) Direktive, oziroma ali bi morala Francoska republika izrecno pozvati Komisijo, naj ji sporoči svoje pripombe na zadevno besedilo, ni bistveno za presojo dopustnosti te tožbe.

51. Ne želim izključiti dejstva, da imajo lahko pomanjkljivosti v sodelovanju med Komisijo in državami članicami glede izvrševanja sodb Sodišča posledice, kar zadeva presojo utemeljenosti tožbe v smislu člena 228 ES ali stopnje morebitnih kazni, vendar taki pogojni elementi ne vplivajo na dopust-

nost tožbe, ki bi bila sicer popolnoma dopustna.

52. Kar zadeva utemeljenost te zadeve, moram ugotoviti, ali člen 1386-7 civilnega zakonika v sedanji različici izpolnjuje zahteve člena 3(3) Direktive.

53. V zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Franciji z dne 25. aprila 2002 je bilo izrecno mnenje Sodišča, da je namen Direktive v zadevah, ki jih ureja, popolna usklajenost zakonov in drugih predpisov držav članic¹³. Iz tega je razvidno, da države članice nimajo več pravice, da ohranijo splošni sistem odgovornosti za proizvode z napako, ki bi se razlikoval od določenega v Direktivi. Za točno določitev obveznosti držav članic se moramo torej sklicevati na dobesedno besedilo in na sistem same Direktive.

54. Besedilo člena 3(3) ne pušča kaj dosti prostora za dvom. V besedilu prve povedi je določeno, da „[...] se vsak dobavitelj [proizvoda z napako] šteje za proizvajalca, razen če

¹³ — Točka 24.

v razumnem roku obvesti oškodovanca o identiteti proizvajalca ali osebe¹⁴, ki mu je proizvod dobavila“. Člen 1386-7, prvi odstavek, civilnega zakonika zdaj določa: „Prodajalec [...] ali kateri koli drug poklicni dobavitelj je odgovoren za pomanjkljivo varnost proizvoda pod enakimi pogoji kot proizvajalec¹⁵ le, če ta ni znan.“

55. Ob primerjavi teh dveh besedil je na prvi pogled očitno, da francoski zakonodajalec v novo besedilo člena 1386-7 civilnega zakonika ni vključil „dobaviteljevega dobavitelja“. Zato prenos člena 3(3) Direktive v francosko pravo še vedno ni popoln.

56. Ta ugotovitev sama po sebi zadošča za sklep, da je ta tožba utemeljena.

57. Vseeno pa bom podredno na kratko pojasnil trditev, ki jo zagovarja francoska vlada glede preostalega predmeta spora.

58. Kot sem opozoril zgoraj v točki 53, je Sodišče v točki 24 zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji z dne 25. aprila 2002 že razsodilo, da je namen Direktive popolna uskladitev predpisov držav članic glede odgovornosti za proizvode z napako. Francoska republika se torej ne more sklicevati na to, da je dolžna spremeniti člen 1386-7 civilnega zakonika samo toliko, kolikor je Sodišče izrecno ugotovilo njegovo neskladnost z Direktivo.

59. Prav tako ni bistvena trditev, s katero Francoska republika odgovarja na vprašanje Sodišča, po kateri naj bi država članica še vedno imela nekaj manevrskega prostora glede prenosa direktive, če upošteva poseben pravni značaj tega instrumenta.

60. V skladu z obširno sodno prakso so obveznosti držav članic glede prenosa direktiv določene z naravo, predmetom in besedilom direktive. Ob upoštevanju narave direktive, obravnavane v tej zadevi, katere namen je, kot sem že razložil, popolna uskladitev predpisov o točno določenem predmetu, ni v njenem besedilu nobene osnove za trditev, po kateri bi imele francoske oblasti pravico, da v spremenjenem členu 1386-7 civilnega zakonika izpustijo „dobaviteljevega dobavitelja“.

14 — Moj poudarek.

15 — *Idem*.

61. Na podlagi navedenega zaključujem, da je ta tožba dopustna in utemeljena.

pa se zdi čudno, da doslej ni obvestila držav članic o svoji odločitvi glede tega vprašanja z dne 2. aprila 2001.

62. Ostane še vprašanje, ali je zmanjšana denarna kazen, za katero Komisija še vedno predlaga, da jo Sodišče naloži, razumna. Še zlasti se postavlja vprašanje, ali je način, uporabljen za izračun koeficienta trajanja kršitve, sprejemljiv.

65. Čeprav je način, kako je Komisija ravnala, morda etično sporen, sam po sebi ni nezakonit ali neupravičen. To je odvisno od vprašanja, ali pomeni uporaba novega načina izračuna za zadevno državo članico pozitiven ali negativen izid. V prvem primeru se uporaba novega načina brez predhodne objave ne bi smelo šteti za nedopustno. Pri drugi predpostavki pa bi bila taka uporaba popolnoma protipravna, saj je nasprotna z načelom varstva legitimnih pričakovanj¹⁷.

63. Komisija je 8. januarja 1997 objavila obvestilo o načinu izračuna denarne kazni, ki jo določa člen 171 pogodbe EGS (člen 228 ES)¹⁶. V tem obvestilu je navedeno, da „se glede na trajanje kršitve osnovni pavšalni znesek pomnoži s koeficientom najmanj 1 in največ 3“.

64. Ni čudno, da praktična uporaba tako jedrnate formule ni lahka, saj ne ponuja nobenega natančnega merila za presojo trajanja kršitve. Tako ni presenetljivo, da je Komisija dala pobudo za določitev natančnejših in bolj objektivnih meril. Nasprotno

66. V tem primeru moram ugotoviti, da gre za pojasnilo že objavljenega načina izračuna, ki ne širi področja uporabe tega načina, njegova dejanska uporaba pa za zadevno državo članico ne pomeni manj ugodnega izida kot uporaba prvotnega. Če primerjamo izid „novega“ načina, torej koeficienta 1,3, in izid, do katerega bi po vsej verjetnosti prišli s prvotnim načinom po podatkih Komisije v njenem odgovoru na vprašanja Sodišča z dne

17 — Podoben primer obstaja glede obvestil Komisije o izračunu globe, naložene z uporabo člena 15(2) Uredbe št. 17 Sveta z dne 6. februarja 1962: Prva uredba o izvajanju členov [81] in [82] Pogodbe (UL 1962, 13, str. 204), kot so smernice, objavljene v UL 1998, C 9, str. 3.

16 — UL C 63, str. 2.

5. julija 2005, torej koeficienta 1,5, je treba ugotoviti, da je bila uporaba novega načina za Francosko republiko ugodnejša.

organi pa niso šteli za potrebno, da bi izrecno zahtevali mnenje Komisije in tako zmanjšali nevarnost nepotrebne podaljšanja že tako predolgega roka za pravilni prenos Direktive. Ravnanje ne enih ne drugih ne ustreza standardom člena 10 ES.

67. Ob upoštevanju, da francoska vlada ni več ugovarjala zoper uporabo dveh drugih elementov izračuna, koeficienta resnosti kršitve in stalnega koeficienta za Francosko republiko, pridem do sklepa, da zahtevanega zneska preostale denarne kazni ni treba zmanjšati.

70. Kakorkoli že, po naložitvi denarne kazni je treba zadevni državi članici dovoliti kratek dodatni rok, da se ji omogoči izpolnitev obveznosti¹⁸. Tak dodatni rok je treba dovoliti zlasti v primerih, kot je ta, ko je natančna vsebina teh obveznosti dokončno določena le v sami sodbi, s katero se nalaga denarna kazen.

68. Vseeno se ne strinjam s Komisijo, ki zahteva uporabo denarne kazni „od dne, ko je bila razglašena sodba o tej zadevi“. V tem pogledu se mi zdi koristno vrniti k premajhni preglednosti v komuniciranju med francoskimi organi in službami Komisije, kar zadeva predvidene spremembe civilnega zakonika, ki so bile poslane Komisiji z dopisom z dne 27. junija 2003.

71. Iz teh razlogov predlagam, naj se Francoski republiko naloži denarna kazen 13.715 EUR na dan zamude pri izvrševanju zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji z dne 25. aprila 2002 po preteku treh mesecev od dneva razglasitve sodbe o tej zadevi.

69. Na tej točki Komisija ni obvestila francoskih organov o očitni nepopolnosti predlaganega besedila člena 1386-7 civilnega zakonika. Nenavadna opustitev ob upoštevanju, da tako obvestilo ne bi vplivalo na odgovornost francoske vlade za pravilno izvršitev zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji z dne 25. aprila 2002. Francoski

72. Francoski republiko mora biti naloženo plačilo stroškov postopka v skladu s členom 69(2) Poslovnika.

¹⁸ — Sodba z dne 25. novembra 2003 v zadevi Komisija proti Španiji (C-278/01, Recueil, str. I-14141, točka 53).

VI – Predlog

73. Glede na zgoraj navedeno Sodišču predlagam, naj:

1. ugotovi, da Francoska republika s tem, da ni sprejela vseh ukrepov, potrebnih za izvršitev druge točke sodbe Sodišča z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji (C-52/00) o nepravilnem prenosu Direktive 85/374/EGS Sveta z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako, in ker še naprej šteje, da dobavitelj proizvoda z napako odgovarja enako kot proizvajalec, če tega ni mogoče identificirati, čeprav je dobavitelj oškodovanca v razumnem roku obvestil o tem, kdo mu je dobavil proizvod, ni izpolnila obveznosti iz člena 228(1) ES;
2. Francoski republiki naloži plačilo denarne kazni 13.715 EUR za vsak dan zamude pri izvrševanju sodbe v zadevi C-52/00 po preteku treh mesecev od dneva razglasitve do dneva popolne izvršitve te sodbe;
3. Francoski republiki naloži plačilo stroškov.